

WWF

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ

2020

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΜΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ

Προτάσεις του WWF Ελλάς προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος στο πλαίσιο της διαβούλευσης για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/904

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/904, η Ευρωπαϊκή Ένωση επιχειρεί να περιορίσει τις επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον και τον άνθρωπο από την αλόγιστη χρήση πλαστικών μιας χρήσης και κατ' επέκταση την ολοένα αυξανόμενη δημιουργία πλαστικών απορριμμάτων.

Εν ολίγοις, η οδηγία προβλέπει την ανάληψη μέτρων για την απόσυρση από την αγορά μιας σειράς πλαστικών μιας χρήσης, την πρόληψη δημιουργίας πλαστικών απορριμμάτων, την μείωση της κατανάλωσης, τη δημιουργία νέων σχημάτων και την ευαισθητοποίηση των πολιτών.

Με το **άρθρο 4** η οδηγία προβλέπει την μείωση της κατανάλωσης για κυπελάκια, συμπεριλαμβανομένων των καλυμμάτων και των καπακιών τους, και περιέκτες τροφίμων. Η μείωση θα πρέπει να είναι μετρήσιμη ποσοτικά έως το 2026 σε σχέση με το έτος βάσης που ορίζεται το 2022. Για την εν λόγω μείωση θα πρέπει να κατατεθεί σχέδιο δράσης στην Κομισιόν τον **Ιούλιο του 2021**. Με τη σειρά της η Επιτροπή θα εκδώσει έως τις 3/1/2021 εκτελεστική πράξη για τη μεθοδολογία υπολογισμού και επαλήθευσης της φιλόδοξης και σταθερής μείωσης αυτών των πλαστικών. Τα μέτρα μείωσης μπορεί να αφορούν τον ορισμό εθνικού στόχου, την προώθηση επαναχρησιμοποιήσιμων υλικών, την αποφυγή της δωρεάς διάθεσης κοκ.

Με το **άρθρο 5** προβλέπεται έως τις 3/7/2021 η απόσυρση από την αγορά των εξής ειδών: α) Μπατονέτες, β) Μαχαιροπίρουνα (πιρούνια, μαχαιρία, κουτάλια, ξυλάκια φαγητού), γ) Πιάτα, δ) Καλαμάκια, ε) Αναδευτήρες ποτών, στ) Ξυλάκια που προσαρτώνται και στηρίζουν μπαλόνια, ζ) Περιέκτες τροφίμων κατασκευασμένοι από διογκωμένο πολυστυρένιο, η) περιέκτες ποτών από διογκωμένο πολυστυρένιο και τα καπάκια και καλύμματά τους, θ) κυπελλάκια από διογκωμένο πολυστυρένιο και τα καπάκια και καλύμματά τους.

Με το **άρθρο 6** διασφαλίζεται ότι έως 3/7/2024 οι περιέκτες ποτών με χωρητικότητα έως και 3 λίτρων καθώς και οι σύνθετες συσκευασίες ποτών θα μπορούν να διατίθενται στην αγορά μόνο εάν τα καπάκια και τα καλύμματα παραμένουν προσαρτημένα στους περιέκτες κατά τη διάρκεια του προβλεπόμενου σταδίου χρήσης του προϊόντος. Με το ίδιο άρθρο προβλέπεται επίσης ότι από **το 2025** οι φιάλες ποτών από PET που θα διατίθενται στην αγορά θα περιέχουν τουλάχιστον 25% ανακυκλωμένο πλαστικό, ενώ έως **το 2030** το ποσοστό ανακυκλωμένου πλαστικού θα πρέπει να ανέρθει στο 30%. Η Επιτροπή θα εκδώσει έως το **τέλος του 2021**, εκτελεστική πράξη για τον υπολογισμό και επαλήθευση του στόχου για το ανακυκλωμένο πλαστικό στις φιάλες PET.

Με το **άρθρο 7** ρυθμίζονται θέματα σήμανσης για α) Σερβιέτες υγιεινής, ταμπόν και εφαρμογές ταμπόν, β) Υγρά μαντηλάκια, δηλαδή προδιαβρεγμένα μαντηλάκια προσωπικής υγιεινής και οικιακής χρήσης, γ) Προϊόντα καπνού με φίλτρα και φίλτρα που κυκλοφορούν στο εμπόριο για χρήση σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού, δ) Κυπελλάκια. Πιο συγκεκριμένα, έως τις 3/7/2021 αυτά τα προϊόντα θα πρέπει να διατίθενται στην αγορά με εμφανή σήμανση που θα ενημερώνει για τις κατάλληλες επιλογές διαχείρισης του προϊόντος ως αποβλήτου, την παρουσία πλαστικών υλών στο προϊόν, τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον από την μη κατάλληλη απόρριψη του προϊόντος. Έως τις 3/7/2020 η Επιτροπή θα εκδώσει εκτελεστική πράξη για τη θέσπιση εναρμονισμένων προδιαγραφών για τη σήμανση των εν λόγω προϊόντων.

Με το **άρθρο 8** ορίζεται η θέσπιση συστημάτων διευρυμένης ευθύνης παραγωγού για τα εξής προϊόντα: α) Περιέκτες τροφίμων, β) Πακέτα και περιτυλίγματα από εύκαμπτο υλικό, γ) Περιέκτες ποτών με χωρητικότητα έως και τριών λίτρων και σύνθετες συσκευασίες ποτών συμπεριλαμβανομένων των καπακιών και των καλυμμάτων τους, δ) Κυπελλάκια, συμπεριλαμβανομένων των καλυμμάτων και των καπακιών τους, ε) Δεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 1γ της οδηγίας 94/62/ΕΚ, στ) Υγρά μαντηλάκια, δηλαδή προδιαβρεγμένα μαντηλάκια προσωπικής υγιεινής και οικιακής χρήσης, ζ) Μπαλόνια, η) Προϊόντα καπνού με φίλτρο και φίλτρα που κυκλοφορούν στο εμπόριο για χρήση σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού, θ) αλιευτικά εργαλεία. Τα συστήματα διευρυμένης ευθύνης για τα εν λόγω προϊόντα θα πρέπει να έχουν τεθεί σε εφαρμογή έως 31/12/2024, με εξαίρεση τα προϊόντα καπνού και τα πλαστικά που ήδη περιλαμβάνονται σε τρέχοντα συστήματα διευρυμένης ευθύνης για τα οποία ο χρόνος υλοποίησης είναι έως 5/1/2023.

Με το **άρθρο 9** ορίζεται πως για τις φιάλες PET έως τριών λίτρων θα πρέπει να επιτυγχάνεται χωριστή συλλογή για ανακύκλωση, κατά 77% **κατά βάρος έως το 2025** και κατά 90% **κατά βάρος έως το 2029**. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή θα εκδώσει έως τις 3/7/2020 εκτελεστική πράξη για τον καθορισμό της μεθοδολογίας για τον υπολογισμό και την επαλήθευση των στόχων χωριστής συλλογής.

Με το **άρθρο 10**, τα κράτη μέλη δεσμεύονται να υλοποιήσουν προγράμματα ευαισθητοποίησης των καταναλωτών, να παρέχουν κίνητρα για ορθή καταναλωτική συμπεριφορά με σκοπό τη μείωση των πλαστικών απορριμμάτων και να δώσουν επαρκή πληροφόρηση για τη διαθεσιμότητα επαναχρησιμοποιήσιμων εναλλακτικών, για την διαχείριση των αποβλήτων και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των προϊόντων που καλύπτονται από την οδηγία.

Με το **άρθρο 11** προβλέπεται πως τα μέτρα που θα λάβει κάθε κράτος μέλος συμμορφώνονται με το ενωσιακό δίκαιο περί τροφίμων κι επιπρόσθετα πως είναι συνεπή με τις δέσμες μέτρων που αφορούν άλλες οδηγίες (ενδεικτικά, οδηγίες 2008/56/ΕΚ, 2000/60/ΕΚ, 2008/98/ΕΚ, (ΕΕ) 2019/883).

Με το **άρθρο 12** η Επιτροπή επισημαίνει πως θα δημοσιεύσει έως τις 3/7/2020 κατευθυντήριες γραμμές, κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη, οι οποίες περιλαμβάνουν παραδείγματα, για το τι πρέπει να θεωρείται πλαστικό προϊόν μίας χρήσης για τους σκοπούς της οδηγίας.

Με το **άρθρο 13** περιγράφεται η διαδικασία υποβολής εκθέσεων για κάθε ημερολογιακό έτος από την έναρξη εφαρμογής της οδηγίας. Στις εκθέσεις πρέπει να αναφέρονται δεδομένα για πλαστικά των οποίων η κατανάλωση πρέπει να μειωθεί και τα σχετικά μέτρα που λαμβάνονται προς αυτόν τον σκοπό, δεδομένα για την ξεχωριστή συλλογή των φιαλών PET, δεδομένα για τα αλιευτικά εργαλεία, πληροφορίες για την περιεκτικότητα σε ανακυκλωμένες ύλες των φιαλών PET, δεδομένα για τα απόβλητα προϊόντων καπνού. Η 1^η περίοδος υποβολής δεδομένων είναι το 2022, ενώ για απόβλητα προϊόντων καπνού και την ανακυκλωμένη ύλη σε φιάλες PET πρέπει να υποβάλλονται δεδομένα από το 2023. Για τον καθορισμό του μορφότυπου υποβολής των δεδομένων η Επιτροπή θα εκδώσει σχετικές εκτελεστικές πράξεις σε τρεις διαφορετικές χρονικές στιγμές..

Στο **άρθρο 14** περιλαμβάνεται η πρόβλεψη για θέσπιση κανόνων σχετικά με την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης των εθνικών διατάξεων. Οι κανόνες θα πρέπει να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή έως 3/7/2021.

Τέλος, με το **άρθρο 17** ορίζονται οι ημερομηνίες συμμόρφωσης με τις προβλέψεις των ανωτέρω άρθρων.

Η οδηγία πρέπει να κριθεί ιδιαίτερα θετικά μιας και επιχειρεί να παρέμβει σε ένα μείζον περιβαλλοντικό ζήτημα. Το ίδιο θετικά κρίνεται η διάθεση του Υπουργείου Περιβάλλοντος να προχωρήσει στην ενσωμάτωση της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο έως το καλοκαίρι του 2020. Παρότι αναμένονται μια σειρά από εκτελεστικές πράξεις και κατευθυντήριες οδηγίες από την Επιτροπή, είναι πολύ σημαντικό να ενσωματωθεί η οδηγία με τρόπο που να δίνει τον τόνο και να προετοιμάζει το έδαφος για την ομαλή εφαρμογή της. Θα πρέπει επίσης να γίνει σαφές στο Υπουργείο Περιβάλλοντος πως η ενσωμάτωση της οδηγίας θα πρέπει να συνδυαστεί με μια σειρά άλλα μέτρα σε άλλους τομείς που συνδέονται άμεσα με τις προβλέψεις της οδηγίας, όπως για παράδειγμα ο εθνικός σχεδιασμός για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Επιπρόσθετα θα είναι λάθος αν μέσα από την ενσωμάτωση της οδηγίας προκριθεί η χρήση μη-βιώσιμων εναλλακτικών μιας χρήσης.

Σχετικά με τη μείωση κατανάλωσης για κυπελάκια, συμπεριλαμβανομένων των καλυμμάτων και των κατακιών τους, και περιέκτες τροφίμων (άρθρο 4).

A) Θέσπιση στόχου μείωσης. Στην οδηγία γίνεται λόγος για φιλόδοξη μείωση. Θα πρέπει επομένως να οριστεί ένας στόχος που να συνάδει με τη φιλοδοξία που ορίζει η οδηγία. Ο μίνιμουμ στόχος μείωσης, όπως αναφέρεται και στο impact assessment που συνόδευε την πρόταση της Κομισιόν για την οδηγία (SWD(2018) 254 final), θα πρέπει να είναι 30% έως το 2025 και 50% έως το 2030. Θα πρέπει όμως να υπάρξει μνεία για αναθεώρηση προς τα πάνω του στόχου, σε εύλογο χρονικό διάστημα. Ιδεατά ο στόχος θα πρέπει να φτάσει στο 80% έως το 2030.

B) Σαφής ορισμός. Στην ενσωμάτωση της οδηγίας θα πρέπει να κλείσει το κενό που υπάρχει σχετικά με τον ορισμό του τι θεωρείται πλαστικό μιας χρήσης για τους περιέκτες. Στο προοίμιο 12 αναφέρεται ότι «οι περιέκτες που περιέχουν περισσότερες από μία μερίδες τροφίμων ή οι περιέκτες μεγέθους ατομικής μερίδας που πωλούνται σε περισσότερες από μία μονάδες» δεν πρέπει να θεωρούνται πλαστικά μιας χρήσης. Κάτι τέτοιο είναι λάθος και θα φέρει πολλές παρερμηνείες και καταχρήσεις. Στο νομοθέτημα θα πρέπει να γίνει σαφές πως ως περιέκτες τροφίμων που υπάγονται στις προβλέψεις του θεωρούνται όλοι οι «περιέκτες τροφίμων, δηλαδή δοχεία όπως κουτιά, με ή χωρίς κάλυμμα, τα οποία διατίθενται στην αγορά για τη χρήση/κατανάλωση τροφίμων», ανεξάρτητα από το αν περιέχουν ή πωλούνται σε μεγαλύτερο αριθμό μερίδων.

Γ) Θέσπιση στόχου επαναχρησιμοποίησης. Μιας και στο προοίμιο 14 προτείνεται πως «τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τη χρήση προϊόντων πολλαπλής χρήσεως τα οποία, αφού γίνουν απόβλητα, θα είναι κατάλληλα για προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση», κρίνεται σκόπιμο να τεθεί στόχος για την επαναχρησιμοποίηση σε κυπελάκια και περιέκτες τροφίμων. Με αυτόν τον τρόπο θα δοθεί το κατάλληλο στίγμα για το πού πρέπει να κινηθεί η αγορά. Ο στόχος θα πρέπει να αφορά ξενοδοχεία και επιχειρήσεις εστίασης, περιλαμβανομένων των ταχυφαγείων, εκδηλώσεις και φεστιβάλ, καθώς και όλες τις υπηρεσίες και εκδηλώσεις του δημόσιου τομέα. Παράδειγμα τέτοιου στόχου μπορεί να αναζητηθεί σε σχετική νομοθετική πρωτοβουλία στην Ισπανία (Βαλεαρίδες νήσοι, Ναβάρα).

Δ) Δημόσιες προμήθειες. Ειδικά για τον δημόσιο τομέα, θα πρέπει στις δημόσιες προμήθειες να ενταχθεί όρος υποχρεωτικής προμήθειας επαναχρησιμοποιήσιμων υλικών για περιέκτες, κυπελάκια, αλλά και για πιάτα, μαχαιροπήρουνα. Εδώ πιθανά μπορεί να μπει μια εξαίρεση για νοσοκομεία που περιθάλπουν ασθενείς με λοιμώδεις νόσους.

Ε) Σχολικά γεύματα. Επιπρόσθετα, για τον θεσμό των σχολικών γευμάτων θα πρέπει να υπάρξει σαφής μνεία πως θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ανοξείδωτα φαγητοδοχεία πολλαπλών χρήσεων (tiffin boxes).

ΣΤ) Αγορανομικός κώδικας. Σαφής πρόβλεψη ότι θα προστεθεί ειδική διάταξη στον αγορανομικό κώδικα βάσει του οποίου θα επιτρέπεται η εξυπηρέτηση πελατών σε καταστήματα εστίασης και λιανικού εμπορίου που φέρνουν τους δικούς τους περιέκτες τροφίμων και κύπελα. Το περιεχόμενο της διάταξης θα πρέπει να προκύψει με εισήγηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Ζ) Εγγυοδοσία (DRS). Θέσπιση δυνατότητας ανάπτυξης συστημάτων DRS, για τα οποία θα δοθούν ευνοϊκά κίνητρα για την ανάπτυξή τους (πχ. υποχρεωτική σύναψη συμφωνίας με τέτοια σχήματα για εκδηλώσεις και δραστηριότητες του δημόσιου τομέα, κάλυψη ασφαλιστικών εισφορών για τον 1^ο χρόνο δημιουργίας κοκ). Ήδη αρκετά τέτοια συστήματα αναπτύσσονται με επιτυχία σε άλλες χώρες της Ευρώπης (πχ. Loopstore, FreiburgCup, Recur, Eecircle κτλ) και θα μπορούσαν παρόμοιες επιχειρηματικές δραστηριότητες να λειτουργήσουν και στη χώρα μας.

Η) Φεστιβάλ και υπαίθριες δραστηριότητες. Σε συνέχεια του παραπάνω, να οριστεί ότι σε φεστιβάλ και δραστηριότητες σε υπαίθριους χώρους μεγάλης προσέλευσης επισκεπτών και θεατών θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για επαναχρησιμοποιήσιμα δοχεία νερού ή αναψυκτικών ή αλκοόλ, και επαναχρησιμοποιήσιμα δοχεία φαγητού (tiffin boxes), τα οποία θα μπορούν να δίδονται με τιμή πώλησης on top (πχ. 1-2 ευρώ για κύπελο) και θα μπορούν να επιστρέφονται ώστε να δίδεται πίσω το αντίτιμο ή να τα κρατούν οι επισκέπτες μιας και τα έχουν ήδη προπληρώσει. Πρόκειται για μια πολύ ώριμη πράξη που ήδη εφαρμόζεται σε πολλά φεστιβάλ ανά τον κόσμο. Στο ίδιο πλαίσιο θα πρέπει για αυτές τις δραστηριότητες να απαγορευτεί η διάθεση νερού, αλκοόλ και αναψυκτικών και φαγητού σε πλαστικά δοχεία μιας χρήσης.

Ι) Τέλος. Για τα μιας χρήσης πλαστικά κύπελα και τους μιας χρήσης πλαστικούς περιέκτες τροφίμων που θα συνεχίσουν να διακινούνται στην αγορά θα πρέπει να προβλεφθεί on top αντίτιμο (τέλος) το οποίο θα εισαχθεί σταδιακά κατά το πρότυπο της πλαστικής σακούλας. Η έναρξη με αντίτιμο των 5-10 λεπτών ανά τεμάχιο, θα μπορούσε να δράσει ενθαρρυντικά για τον περιορισμό της χρήσης αυτών των ειδών. Το τέλος

θα κατευθυνθεί για την ανάπτυξη των συστημάτων εγγυοδοσίας αλλά και γενικότερα για την ανάληψη περαιτέρω μέτρων στο πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας. Η αξιολόγηση των εμπειριών από άλλες χώρες, πχ. UK, θα βοηθούσε στην καλύτερη εισαγωγή του εν λόγω μέτρου.

Σχετικά με την απόσυρση προϊόντων από την αγορά (άρθρο 5)

A) Ημερομηνία εφαρμογής. Για τα πλαστικά που αναφέρονται στο Β μέρος του παραρτήματος της οδηγίας η καταληκτική ημερομηνία απόσυρσης από την αγορά είναι η 3/7/2021.

B) Αποφυγή εναλλακτικών μιας χρήσης. Θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα για την αποφυγή εναλλακτικών προϊόντων μιας χρήσης των οποίων η υπερβολική χρήση μπορεί να ενέχει περιβαλλοντικές επιπτώσεις στον κύκλο ζωής των προϊόντων. Σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να υπάρξει υποχρέωση για ταχυφαγεία, εστιατόρια, ξενοδοχεία, υπεραγορές, εμπορικά κέντρα κλπ να έχουν μόνο επαναχρησιμοποιήσιμα πιάτα και μαχαιροπήρουνα για την επιτόπια κατανάλωση φαγητού από τους πελάτες. Για τις εν λόγω επιχειρήσεις που θα υπόκεινται στο μέτρο θα ήταν θετικό να δοθούν κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τη διαδικασία που μπορούν να ακολουθήσουν και τις αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας.

Ενσωματωμένα καπάκια και καλύμματα (άρθρο 6)

A) Ημερομηνία εφαρμογής. Στην οδηγία αναφέρεται ως καταληκτική ημερομηνία εφαρμογής η 3/7/2024. Λαμβάνοντας όμως υπόψη ότι το εναρμονισμένο πρότυπο της ΕΕ αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί από το CEN έως 31/8/2022 και λαμβάνοντας υπόψη ότι ήδη πολλές επιχειρήσεις σχεδιάζουν προς αυτή την κατεύθυνση, δεν χρειάζεται να περιμένουμε έως το 2024 για την εφαρμογή της πρόβλεψης. Θα πρέπει λοιπόν να υπάρξει μνεία επανεξέτασης της ημερομηνίας εφαρμογής στα μέσα του 2022, ώστε ανάλογα με την ωριμότητα της αγοράς να έρθει πιο κοντά η καταληκτική ημερομηνία.

B) Επέκταση της πρόβλεψης. Η πρόβλεψη για ενσωματωμένα καπάκια και καλύμματα δεν θα πρέπει να αφορά μόνο τα πλαστικά που ορίζονται στο μέρος Γ του παραρτήματος της οδηγίας (περιέκτες ποτών), αλλά να συμπεριλάβει εν γένει τους πλαστικούς περιέκτες και δοχεία. Αυτή η πρόβλεψη θα πρέπει να υποστηριχθεί από την ελληνική κυβέρνηση στις συζητήσεις που θα λάβουν χώρα στο πλαίσιο της έγκρισης του εναρμονισμένου προτύπου.

Ανακυκλωμένο υλικό σε φιάλες (άρθρο 6)

A) Πεδίο εφαρμογής. Να τονιστεί πως ο στόχος για το 2025 αφορά μόνο τις φιάλες PET ενώ ο στόχος για το 2030 αφορά όλες τις πλαστικές φιάλες ποτών. Μιας και οι επιχειρήσεις κινούνται πολύ έντονα σε αυτόν τον τομέα, δεν υπάρχει λόγος διάκρισης και θα πρέπει ο στόχος του 2025 να αφορά το σύνολο των φιαλών που αναφέρονται στο μέρος ΣΤ του παραρτήματος της οδηγίας.

B) Άλλες προβλέψεις. Για τις εν λόγω φιάλες θα πρέπει να γίνει σαφές πως δεν έχουν προσμίξεις που θα δυσκολεύει την ανάκτηση και ανακύκλωσή τους στο πλαίσιο ανάπτυξης συστήματος εγγυοδοσίας (δείτε πιο κάτω). Επίσης, για τις φιάλες με ανακυκλωμένο υλικό θα πρέπει να υπάρξει διαφοροποίηση των εισφορών (ecomodulation) στα συστήματα διευρυσμένης ευθύνης παραγωγού (δείτε πιο κάτω).

Γ) Δειγματοληψία και έλεγχος. Θα πρέπει να προβλεφθεί πως ο ΕΟΑΝ θα προβαίνει σε διαδικασία δειγματοληψίας και ελέγχου τήρησης των προτύπων για την εξασφάλιση του ποσοστού ανακυκλωμένου υλικού και της ποιότητας αυτών, και σε περίπτωση βεβαίωσης παρανομιών θα υπάρχουν σχετικές κυρώσεις. Για την εν λόγω διαδικασία θα πρέπει να υπάρξει σχετική μνεία που θα παραπέμπει σε περαιτέρω εξειδίκευση της διαδικασίας ελέγχου/τήρησης προδιαγραφών και στόχων εκ μέρους του ΕΟΑΝ.

Σήμανση (άρθρο 7)

A) Ημερομηνία εφαρμογής. Να οριστεί η 3/7/2021 ως καταληκτική ημερομηνία εφαρμογής, λαμβάνοντας υπόψη την εκτελεστική πράξη που αναμένεται να εκδοθεί από την Επιτροπή έως 3/7/2020.

B) Παρακολούθηση. Ανάθεση στον ΕΟΑΝ να παρακολουθήσει τη διαδικασία έκδοσης των εναρμονισμένων προδιαγραφών και να ενημερώσει τους υπόχρεους παραγωγούς για τη σήμανση των προϊόντων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Δ της οδηγίας.

Γ) Παραπλανητική σήμανση. Να οριστεί η απαγόρευση σήμανσης με παραπλανητικές πληροφορίες για τα εν λόγω προϊόντα, όπως πχ. διασπάται στο περιβάλλον κλπ.

Τα παραπάνω είναι τα απολύτως απαραίτητα στο πλαίσιο ενσωμάτωσης της οδηγίας. Όμως όπως έχει φανερί στην Ελλάδα αλλά και γενικότερα στην Ευρώπη, η σήμανση των πλαστικών προϊόντων αποτελεί μεγάλο εμπόδιο τόσο στην ενημέρωση/ευσαιθητοποίηση των καταναλωτών, όσο και στην επίτευξη καλύτερων ποσοστών ανάκτησης/ανακύκλωσης. Ειδικά η σήμανση των πλαστικών συσκευασιών με το σήμα που υποδηλώνει ότι έχουν καταβληθεί οι προβλεπόμενες εισφορές σε ΣΣΕΔ έχει αποδειχθεί πως δημιουργεί σύγχυση στους καταναλωτές σχετικά με την ανακυκλωσιμότητα ή όχι ενός προϊόντος.

Σε αυτό το πλαίσιο, θεωρούμε απαραίτητη την ενσωμάτωση πρόβλεψης για άμεση αλλαγή στη σήμανση των πλαστικών (αλλά και άλλων ανακυκλώσιμων συσκευασιών) ώστε να είναι σαφές στους καταναλωτές τι ανακυκλώνεται και τι όχι. Η σήμανση θα πρέπει να είναι ευδιάκριτη και επεξηγηματική και θα μπορούσε να ακολουθήσει το παράδειγμα του Ηνωμένου Βασιλείου, όπου τα πλαστικά διαθέτουν σήμανση ανάλογα με το πόσο εύκολα ανακυκλώνονται (πχ. widely recycled, non recycled, etc) ή της Γαλλίας (το λεγόμενο Triman). Το κόστος επικοινωνίας προς τους καταναλωτές για τη νέα σήμανση θα πρέπει να καλυφθεί μέσα από τα συστήματα διευρυμένης ευθύνης παραγωγού. Για τις ανάγκες δημιουργίας της σήμανσης θα πρέπει να ανατεθεί στον ΕΟΑΝ η δημιουργία του νέου πλαισίου για τη σήμανση, το οποίο κατόπιν θα πρέπει να τεθεί σε δημόσια διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς. Η νέα σήμανση βάσει ανακυκλωσιμότητας θα μπορεί να συνυπάρξει και να συνδυαστεί με το ecomodulation. Παραδείγματα σήμανσης μπορούν να βρεθούν [εδώ](#).

Διευρυμένη ευθύνη παραγωγού (άρθρο 8)

Α. Πραγματικό κόστος. Όπως προκύπτει από την έκθεση έγκαιρης ειδοποίησης της Επιτροπής προς την Ελλάδα (SWD(2018) 418 final), τα υφιστάμενα ΣΣΕΔ που αφορούν πλαστικές συσκευασίες δεν αναλαμβάνουν το πλήρες εύρος της χρηματοδότησης που αφορά τις διαδικασίες συλλογής των απορριμμάτων. Σύμφωνα με τις νέες συστάσεις της Επιτροπής, στην παρούσα οδηγία για τα πλαστικά μιας χρήσης, τα συστήματα διευρυμένης ευθύνης παραγωγού θα πρέπει να αναλάβουν το πλήρες κόστος για τη συλλογή των αποβλήτων (συμπεριλαμβανομένης της υποδομής και της λειτουργίας της), για τη μεταφορά και την επεξεργασία τους, για το κόστος καθαρισμού και την επακόλουθη μεταφορά και επεξεργασία, για τα μέτρα ευαιθητοποίησης. Σε αυτό το πλαίσιο απαιτείται η ανάθεση έρευνας για την εκτίμηση του συνολικού κόστους διαχείρισης αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας και συντήρησης των υποδομών, καθαρισμού και ευαιθητοποίησης, ώστε στη συνέχεια να οριστούν οι χρηματοδοτικές υποχρεώσεις των ΣΣΕΔ που είτε υπάρχουν, είτε πρόκειται να συσταθούν. Επιπρόσθετα, επαναφέρουμε την πάγια πρότασή μας για αξιολόγηση από ανεξάρτητο φορέα της βιωσιμότητας και αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων ΣΣΕΔ κι αν χρειαστεί να ανακληθούν οι άδειες προβληματικών συστημάτων.

Η έρευνα για το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων και τον επιμερισμό αυτού στα συστήματα διευρυμένης ευθύνης θα πρέπει να αποτελέσει μέγιστη προτεραιότητα για την Πολιτεία και απαιτείται να ολοκληρωθεί έως τέλος του τρέχοντος έτους.

Έως τότε, ο ΕΟΑΝ σε συνεργασία με τα υφιστάμενα συστήματα διευρυμένης ευθύνης, τα ΚΔΑΥ και τις μονάδες διαχείρισης σύμμικτου θα πρέπει να καταλήξουν σε μέτρα ενίσχυσης της διαδικασίας ανακύκλωσης υλικών συσκευασιών, που σήμερα πνέει τα λοίσθια.

Β. Διαφοροποίηση εισφορών (ecomodulation). Για να κινηθεί η αγορά προς μια κυκλικότερη κατεύθυνση θα πρέπει οι εισφορές στα σχετικά ΣΣΕΔ να αντικατοπτρίζουν το πραγματικό κόστος ενός πλαστικού προϊόντος στο περιβάλλον και την οικονομία. Η θέσπιση διαφοροποιημένων εισφορών ανάλογα με την ανακυκλωσιμότητα και το ανακυκλωμένο περιεχόμενο, καθώς και με την αντοχή και την επαναδιορθωσιμότητα κρίνεται απαραίτητη. Αν για παράδειγμα ένα προϊόν δεν μπορεί να ανακυκλωθεί τότε θα υποχρεούται να καταβάλει το μέγιστο ποσό εισφοράς, ενώ για ένα προϊόν που ανακυκλώνεται εύκολα το ποσό μπορεί να μειωθεί κατά 10-20%. Παρομοίως, αν πχ. μια πλαστική φιάλη περιέχει >25% ανακυκλωμένη ύλη θα πρέπει να τυγχάνει έκπτωσης εισφοράς σε σχέση με φιάλη που έχει παραχθεί από παρθένο πλαστικό. Παραδείγματα ecomodulation μπορούν να αναζητηθούν σε εμπειρίες άλλων χωρών όπως η Γαλλία και η Σουηδία.

Γ. Αλιευτικά εργαλεία. Όπως προβλέπει η οδηγία απαιτείται η δημιουργία συστήματος διευρυμένης ευθύνης για αλιευτικά εργαλεία, καθώς και θέσπιση σχετικού στόχου συλλογής απόβλητων αλιευτικών εργαλείων. Το σύστημα διευρυμένης ευθύνης για τα αλιευτικά εργαλεία μπορεί να προκύψει με συνδυασμό των εξής μορφών: α) κάλυψη του κόστους από τους παραγωγούς αλιευτικών εργαλείων, β) δημιουργία συστήματος εγγυοδοσίας για τα αλιευτικά εργαλεία, γ) χορήγηση αποζημίωσης σε αλιείς που επιστρέφουν τα αλιευτικά τους εργαλεία. Το νέο σύστημα διευρυμένης ευθύνης θα πρέπει να καλύπτει και το κόστος απορρύπανσης, προκειμένου να δοθεί κίνητρο στους παραγωγούς να διασφαλίσουν τον περιορισμό των εξ αμελείας ή εκ προθέσεων απορρίψεων των αλιευτικών εργαλείων στο θαλάσσιο περιβάλλον. Αναφορικά με

τη θέσπιση στόχου συλλογής, το ελάχιστο που μπορεί να υπάρξει είναι η συλλογή του 50% των αλιευτικών εργαλείων έως το 2025 και του 90% έως το 2030.

Λαμβάνοντας υπόψη την μεγάλη επιβάρυνση του εθνικού θαλάσσιου περιβάλλοντος από την ανεξέλεγκτη απόρριψη αλιευτικών εργαλείων, είναι απαραίτητο να μην περιμένουμε έως το τέλος του 2024 για την εφαρμογή του εν λόγω μέτρου αλλά να προβλεφθεί ως καταληκτική ημερομηνία εφαρμογής το τέλος του 2022.

Για τα αλιευτικά εργαλεία θα πρέπει επίσης να θεσπιστεί διαφοροποίηση εισφορών των υπόχρεων παραγωγών βάσει των εξής χαρακτηριστικών: ανακυκλωσιμότητα, επαναδιορθωσιμότητα, επαναχρησιμοποίηση, ανιχνευσιμότητα.

Δ. Απόσυρση πλαστικής σακούλας. Σε πρόσφατο νομοσχέδιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος υπάρχει πρόβλεψη για επέκταση του τέλους πλαστικής σακούλας. Πρόκειται για θετικό βήμα, στο οποίο προτείνουμε τις εξής αλλαγές:

1. Εξαιρέσεις: Να διευκρινισθεί στο νομοσχέδιο ότι θα επεκταθεί το ανταποδοτικό τέλος για την πλαστική σακούλα και στις λαϊκές και τα περίπτερα, που σήμερα εξαιρούνται βάσει της κ.υ.α.180036/952 (Β' 2812 10.08.2017).

2. Ανταποδοτικό τέλος: Σε όλες τις πλαστικές σακούλες ανεξάρτητα από το πάχος να τεθεί τέλος ίσο με 9 λεπτά, που κάθε χρόνο θα αυξάνεται ώστε να περιοριστεί η χρήση. Σε τέλος θα πρέπει να υπόκεινται και οι «κομποστοποιήσιμες» σακούλες που κυκλοφορούν σήμερα στην αγορά, καθώς οι έως σήμερα ενδείξεις δείχνουν πως δεν βιοαποδομούνται εύκολα στο φυσικό περιβάλλον. Έως ότου υπάρξουν υποδομές κατάλληλης ανακύκλωσης των κομποστοποιήσιμων σακουλών, θα πρέπει κι αυτές να υπόκεινται σε τέλος της τάξης των 5-7 λεπτών.

3. Διάθεση ανταποδοτικού τέλους: Θα πρέπει να οδηγείται όχι σε διάθεση τσαντών πολλαπλής χρήσης, αλλά σε διευρυμένες δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών καθώς και σε δράσεις ανάπτυξης εθελοντικών συμφωνιών με επιχειρήσεις για την αποτροπή χρήσης πλαστικών στις λειτουργίες τους.

Πέραν αυτών κρίνεται σκόπιμο στο πλαίσιο ενσωμάτωσης της οδηγίας να τεθεί χρονοδιάγραμμα για την οριστική απόσυρση της πλαστικής σακούλας, με καταληκτική ημερομηνία το 2022. Οι συνθήκες είναι ώριμες για να τεθεί το συγκεκριμένο πλαίσιο, εντός του οποίου θα οριστούν οι διαδικασίες της απόσυρσης από την αγορά.

Ε. Ημερομηνία εφαρμογής. Είναι σαφές πως η Ελλάδα είναι τόσο πίσω που δεν πρέπει να περιμένει έως το 2023 και 2024 για να δημιουργήσει λειτουργικά συστήματα διευρυμένης ευθύνης, όπως περιγράφεται στην οδηγία. Έως το τέλος του 2021 θα πρέπει να έχουν υλοποιηθεί όλες οι απαιτούμενες αλλαγές στη διευρυμένη ευθύνη παραγωγού για τα προϊόντα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία (περιλαμβάνοντας μπαλόνια, υγρά μαντηλάκια, προϊόντα καπνού και μη-πλαστικές φιάλες που όμως έχουν πλαστική μεμβράνη στο τοίχωμα), με μοναδική εξαίρεση τα αλιευτικά εργαλεία για τα οποία μπορεί να τεθεί ως ημερομηνία εφαρμογής το τέλος 2022.

Ξεχωριστή συλλογή (άρθρο 9)

Α. Δημιουργία συστήματος εγγυοδοσίας - "Deposit Refund Scheme". Σε όλη την ΕΕ προκρίνονται τα συστήματα εγγυοδοσίας για την επίτευξη του στόχου διαλογή κατά 77% το 2025 και 90% το 2030. Το σύστημα πρέπει να αφορά και άλλες φιάλες (γυαλιού και αλουμινίου), αλλά και επαναπληρούμενες φιάλες που σιγά σιγά θα κερδίζουν έδαφος στην αγορά. Θα πρέπει επίσης να συνδυαστεί με μηχανισμούς εγγυοδοσίας για την επαναχρησιμοποίηση (όπως αναφέρθηκε πιο πάνω), καθώς σε διαφορετική περίπτωση δεν θα είναι δυνατό να περιοριστεί η ποσότητα παρθένου πλαστικού (και άλλων υλικών) που μπαίνει στην αγορά. Στην οδηγία πρέπει να γίνει αναφορά στη θέσπιση του συστήματος, των οποίων οι προδιαγραφές θα πρέπει να αποσαφηνιστούν σε μετεγενέστερο στάδιο και πάντως όχι μετά την 1/3/2021 προκειμένου έπειτα το σύστημα να καταστεί πλήρως λειτουργικό έως το 2022.

Η πρόβλεψη για την ανάπτυξη τέτοιου συστήματος θα πρέπει να ακολουθηθεί από ανάθεση μελέτης σκοπιμότητας για το πεδίο εφαρμογής, τον σχεδιασμό του συστήματος, το κόστος που θα προκύψει και πώς αυτό θα επιμεριστεί. Η μελέτη σκοπιμότητας θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως το τέλος του τρέχοντος έτους.

Μέτρα ευαισθητοποίησης (άρθρο 10)

Α. Υλοποίηση ενημερωτικών δράσεων. Οι εκστρατείες ενημέρωσης φαντάζουν εύκολες στην υλοποίηση, μα στις περισσότερες των περιπτώσεων καταλήγουν σε σαπατάλη πόρων χωρίς αντίκρισμα. Στην ενσωμάτωση της οδηγίας πρέπει να γίνει αναφορά στην ανάληψη τακτικών δράσεων ευαισθητοποίησης για τις επιπτώσεις του πλαστικού στο φυσικό περιβάλλον και την ανακύκλωση των προϊόντων σε συνεργασία με περιβαλλοντικές οργανώσεις. Οι δράσεις θα υλοποιούνται σε συνάρτηση και συνέχεια νομοθετικών και πολιτικών πρωτοβουλιών. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να αναληφθούν δράσεις ενημέρωσης και κατάρτισης επαγγελματιών για τις επιλογές που έχουν προκειμένου να περιορίσουν τα πλαστικά που χρησιμοποιούν. Θα πρέπει επίσης να οριστεί πως το κόστος ανάληψης δράσεων ευαισθητοποίησης θα καλυφθεί στο μεγαλύτερο του μέρος μέσα από τα συστήματα διευρυμένης ευθύνης παραγωγού.

Συστήματα πληροφοριών (άρθρο 13)

Α. Θέσπιση συστήματος παρακολούθησης. Παράλληλα με τα παραπάνω μέτρα, θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για θέσπιση συστήματος παρακολούθησης των ποσοτήτων πλαστικών προϊόντων που εμπορεύονται, διακινούνται στην αγορά, καταλήγουν ως απόβλητο, ανακτώνται και ανακυκλώνονται. Σήμερα η Ελλάδα δεν διαθέτει τέτοια αξιόπιστα δεδομένα, πράγμα που προκύπτει κι από σχετική αναφορά της Επιτροπής στην έκθεση έγκαιρης ειδοποίησης.

Στην ενσωμάτωση της οδηγίας πρέπει να επίσης να περιέχεται πρόβλεψη για δημιουργία μηχανισμού αξιολόγησης πορείας και λήψης πρόσθετων μέτρων ανάλογα με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί και τις τεχνολογικές εξελίξεις.

Επιβολή κυρώσεων (άρθρο 14)

Α. Επιβολή και εφαρμογή. Βάσει των προτάσεων που κατατέθηκαν πιο πάνω, κυρώσεις στο πλαίσιο της οδηγίας θα πρέπει να επιβάλλονται -ενδεικτικά- σε:

- Δημόσιους φορείς που παραβαίνουν τις προβλέψεις για προμήθεια επαναχρησιμοποιήσιμων προϊόντων (περιέκτες, κυπελάκια, πιάτα, μαχαιροπήρουνα)
- Φεστιβάλ και υπαίθριες δραστηριότητες που διακινούν πλαστικά μιας χρήσης αντί επαναχρησιμοποιήσιμων
- Επιχειρήσεις που δεν ενσωματώνουν το τέλος on top για περιέκτες και κυπελάκια
- Επιχειρήσεις που συνεχίζουν να διακινούν προϊόντα που αποσύρονται μετά τις 3/7/2021 (πιάτα, καλαμάκια κοκ)
- Ταχυφαγεία, εστιατόρια κλπ που δεν θα διαθέτουν επαναχρησιμοποιήσιμα πιάτα και μαχαιροπήρουνα για επιτόπια κατανάλωση μετά τις 3/7/2021
- Επιχειρήσεις που διακινούν ή χρησιμοποιούν περιέκτες και δοχεία χωρίς ενσωματωμένο καπάκι ή κάλυμμα, μετά τις 3/7/2023
- Εταιρίες που παράγουν/διακινούν φιάλες με μικρότερο ανακυκλωμένο ποσοστό από το επιτρεπόμενο (25% το 2025, 30% το 2030)
- Υπόχρεους παραγωγούς που χρησιμοποιούν παραπλανητική σήμανση
- Υπόχρεους παραγωγούς που δεν διαθέτουν τη δέουσα σήμανση, όπως αυτή προκύπτει με την ενσωμάτωση της οδηγίας
- ΣΣΕΔ που δεν αποτυπώνουν τις αληθείς ποσότητες που διαχειρίζονται ή/και δεν επιτρέπουν έλεγχο
- Αλιείς που απορρίπτουν αλιευτικά εργαλεία στο θαλάσσιο περιβάλλον
- Υπόχρεους παραγωγούς που δεν αποτυπώνουν στο ΗΜΑ τις αληθείς ποσότητες προϊόντων που παράγουν/διακινούν/χρησιμοποιούν ή/και δεν επιτρέπουν έλεγχο.

Το ύψος των κυρώσεων θα πρέπει να οριστεί σε επόμενη φάση, μετά από σχετική εισήγηση του ΕΟΑΝ. Πρότασή μας να ληφθούν υπόψη και τα πιο κάτω δεδομένα.

Β. Επιβολή. Σημασία δεν έχει μόνο η ύπαρξη κυρώσεων, αλλά η ουσιαστική επιβολή τους μιας και σήμερα γινόμαστε διαρκώς μάρτυρες αλγεινών καταστάσεων, που ΣΣΕΔ δεν επιτρέπουν έλεγχο από τον ΕΟΑΝ και απειλούν υπαλλήλους, επιχειρήσεις δηλώνουν ψευδείς ποσότητες και δεν τιμωρούνται κοκ. Σε αυτό το πλαίσιο, χρειάζονται: α) ο οριζόντιος διπλασιασμός των ποινών που προβλέπονται στο άρθρο 18 του νόμου

4496/2017, β) να ανατεθεί στον ΕΟΑΝ η δημιουργία νέας αυστηρότερης μεθοδολογίας επιβολής κυρώσεων, που σήμερα είναι πολύ χαμηλές και δεν αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα για τις επιχειρήσεις που παρανομούν, όπως έχει φανεί στην περίπτωση της πλαστικής σακούλας όπου οι ποινές που επιβάλλονται είναι απίστευτα χαμηλές, γ) η δημόσια ανάρτηση των διαπιστωμένων παραβάσεων. Παράλληλα, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα για πάταξη της εισφοροαποφυγής στα ΣΣΕΔ που σήμερα ξεπερνά το 40%.

Αποτροπή εξαιρέσεων για τα βιοπλαστικά

Στο προοίμιο 11 της οδηγίας αναφέρεται ότι τα βιοπλαστικά δεν θα πρέπει να εξαιρούνται. Με την επιφύλαξη της εύρεσης τρόπων καλύτερης διαχείρισης των βιοπλαστικών ή την παροχή κατευθύνσεων από την ΕΕ, δεν θα πρέπει να εξαιρεθούν από την εφαρμογή της οδηγίας και θα πρέπει να υπόκεινται στους ίδιους κανόνες με τα άλλα πολυμερή που υπόκεινται στις υποχρεώσεις της οδηγίας.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη ότι τα βιοπλαστικά θα μπορούν να διατίθενται στην αγορά εφόσον υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές επεξεργασίας. Σε διαφορετική περίπτωση, η διάθεση των βιοπλαστικών απορριμμάτων στο ρεύμα πλαστικών απορριμμάτων θα προκαλέσει σημαντικές βλάβες στη διαδικασία ανακύκλωσης.

Άλλα μέτρα στο πλαίσιο ενσωμάτωσης της οδηγίας

Α. Εθελοντικές συμφωνίες. Στο νομοθέτημα για την ενσωμάτωση της οδηγίας θα πρέπει να υπάρξει μνεία στην ανάπτυξη σχήματος εθελοντικών συμφωνιών υπό την αιγίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, στο πρότυπο του European Plastics Pact. Μέσα από ένα τέτοιο σχήμα θα γίνει πιο ομαλά η μετάβαση στον περιορισμό των πλαστικών μιας χρήσης και στην βελτίωση της ανακυκλωσιμότητας, ενώ θα προκύψουν δεσμεύσεις για σειρά θεμάτων (από τη μείωση των προσφορών και τον περιορισμό της συσκευασίας έως την αύξηση του ποσοστού ανακυκλωμένης ύλης και την ανάπτυξη σχημάτων επαναχρησιμοποίησης). Επιπρόσθετα, τέτοια σχήματα ενισχύουν την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, εμπειριών και καλών πρακτικών. Για τη σύσταση αυτού του εθελοντικού μηχανισμού να προβλεφθεί χρηματοδότηση από το πράσινο ταμείο και να περιλαμβάνει τη δυνατότητα ανάπτυξης παράλληλων πρωτοβουλιών (όπως πχ. για τον τουριστικό κλάδο).

Β. Προετοιμασία για τον οικολογικό σχεδιασμό πλαστικών προϊόντων. Πρόβλεψη για δημιουργία ομάδας παρακολούθησης και ανάπτυξης κριτηρίων οικολογικού σχεδιασμού αναφορικά με την ανακυκλωσιμότητα και τις προσμίξεις. Μια τέτοια ομάδα θα μπορέσει να καταρτίσει και να βοηθήσει τις ελληνικές επιχειρήσεις στην ομαλή μετάβαση σε κυκλικότερα πλαστικά προϊόντα.

Γ. Refill. Εκτεταμένο πρόγραμμα refill σε δήμους της χώρας (δημόσιες βρύσες και γενικότερα προώθηση νερού βρύσης έναντι των εμφιαλωμένων), με έμφαση σε μέρη τουριστικού χαρακτήρα. Το μέτρο θα πρέπει να συνδυαστεί με καμπάνιες ενημέρωσης και κυρίως με μέτρα βελτίωσης της ποιότητας πόσιμου νερού σε όσα μέρη αντιμετωπίζουν πρόβλημα.

Δ. Ενσωμάτωση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/883 για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία, μιας και συνδέεται άμεσα με τη συλλογή των αλλειευτικών εργαλείων και γενικότερα τον περιορισμό της θαλάσσιας ρύπανσης και από πλαστικά μιας χρήσης.

Περαιτέρω μέτρα εκτός του σκοπού της οδηγίας

Α. Τέλος στο παρθένο πλαστικό. Μιας και ήδη εντείνονται οι συζητήσεις στην ΕΕ για επιβολή τέλους στα πλαστικά απορρίμματα, στο πλαίσιο εξισορρόπησης του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού μετά το Brexit, θα πρέπει να τεθεί σοβαρά επί τάπητος το ζήτημα φορολόγησης του παρθένου πλαστικού που χρησιμοποιείται σε προϊόντα μιας χρήσης. Με αυτό το μέτρο αναμένεται να κινητοποιηθεί πολύ πιο γρήγορα η αγορά στην στροφή προς επαναχρησιμοποιήσιμες λύσεις.

Β. Διαλογή στην πηγή με ξεχωριστό ρεύμα πλαστικών. Η διαχείριση των πλαστικών απορριμμάτων πρέπει να καταλήγει στην μέγιστη ανάκτηση προκειμένου το ρεύμα πλαστικών να οδηγείται προς ανακύκλωση. Τα σημερινά ΣΣΕΔ για τη συσκευασία δεν μπορούν να επιτελέσουν αυτό το έργο, ενώ και οι νέες μονάδες διαχείρισης σύμμικτου που ετοιμάζονται ή προγραμματίζονται δεν είναι ικανές να πετύχουν υψηλό βαθμό καθαρότητας και ανάκτησης του πλαστικού. Η θέσπιση της διαλογής στην πηγή σε συνδυασμό με την αλλαγή τιμολογιακής πολιτικής βάσει του 'πληρώνω όσο πετάω' είναι απαραίτητες ενέργειες για την βελτίωση του σημερινού τετατωμένου συστήματος ανακύκλωσης.

Γ. Μικροπλαστικά. Επέκταση της κατάργησης πλαστικών αντικειμένων, ιδίως των μικροπλαστικών που περιέχονται σε είδη καθαρισμού και υγιεινής. Παράλληλα, να ανατεθεί έρευνα για να διαπιστωθούν οι πηγές έκλυσης μικροπλαστικών στην Ελλάδα, το μέγεθος του προβλήματος και να οριστούν τα ενδεικνυόμενα μέτρα περιορισμού της ρύπανσης από μικροπλαστικά.

Δ. Δευτερογενής αγοράς. Ενίσχυση της δευτερογενούς αγοράς πλαστικών, με παροχή δημοσίων εργαλείων χρηματοδότησης (πχ ενδεχόμενη υπαγωγή στον αναπτυξιακό νόμο των επιχειρήσεων, ειδικό ταμείο Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας κ.α.), και κινήτρων για επιχειρηματικά πάρκα για δραστηριότητες ανακύκλωσης, ώστε να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας και ευέλικτη οικονομική πολιτική ώστε να στηρίζεται ο κλάδος σε περιπτώσεις που η εθνική αγορά ανακυκλώσιμων υπολειτουργεί λόγω πχ. χαμηλών τιμών στην παγκόσμια αγορά.

Ε. Άλλες οδηγίες. Τάχιση ενσωμάτωση των οδηγιών για τα απόβλητα (ΕΕ) 2018/851, 852, 849, ώστε δημιουργηθεί ευνοϊκότερο πλαίσιο για την ανάληψη περαιτέρω πολιτικών μέτρων προς όφελος της κυκλικής οικονομίας.

ΣΤ. Σύμβαση της Βαρκελώνης. Ανάληψη πρωτοβουλιών για την φιλόδοξη αναβάθμιση των σχεδίων δράσης για τη θάλασσα ρύπανση και άμεση εφαρμογή φιλόδοξων μέτρων.

ΣΤ. Διεθνής πρωτοβουλία. Δημόσια στήριξη μιας νομικά δεσμευτικής παγκόσμιας συμφωνίας για την πλαστική ρύπανση και υποστήριξη σχετικών θέσεων στα διεθνή όργανα που συμμετέχει η χώρα.

Αποστολή του WWF είναι να σταματήσει την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και να χτίσει ένα μέλλον αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπων και φύσης, προστατεύοντας τη βιοποικιλότητα, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη χρήση των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, και προωθώντας τη μείωση της ρύπανσης και της σπάταλης κατανάλωσης.

Περισσότερες πληροφορίες

Αχιλλέας Πληθάρας, a.plitharas@wwf.gr
Υπεύθυνος προγραμμάτων ευαισθητοποίησης, WWF Ελλάς